

[Bundvad.]

ninger, uden at der blev ydet dem erstatning derfor.

Det er de erfaringer, vi har fra den sidste voldgift mellem landbruget og dets arbejdere, og man kan ikke påstå, at det opfordrer til fortsættelse. Når der derfor nødvendigvis må træffes en politisk afgørelse, går mit parti hellere med til at ophøje mæglingsforslaget til lov. Her står vi overfor resultatet af langvarige forhandlinger, hvor begge parter har haft lejlighed til at præge det opnåede resultat, mæglingsforslaget, som man må gå ud fra ikke ligger langt eller ret meget ved siden af det, som parterne ellers ved forhandling ville kunne enes om. Tvangsmomentet overfor parterne bliver ved ophøjelse af mæglingsforslaget til lov betydeligt mindre end ved tvungen voldgift.

Mæglingsforslaget blev som nævnt vedtaget af arbejderne, men forkastet enstemmigt af arbejdsgiverne på grund af forslaget arbejdstidsbestemmelser. Jeg har set fremhævet det synspunkt, at forligsmanden, rigsadvokat Pihl, ikke burde have stillet mæglingsforslaget, når han ikke havde forhåndstilslutning fra arbejdsgiverne. Der ligger heri en bebrejdelse mod rigsadvokaten, og jeg tror ikke, den er rimelig. For det første er der ingen steder foreskrevet, at begge parter på forhånd skal give tilslutning til et mæglingsforslag, selvom jeg naturligvis er klar over, at et sådant forhåndstilsagn letter sagens videre behandling. For det andet ville rigsadvokaten sikkert have bragt sig selv i en fuldstændig umulig situation, hvis han på dette livsvigtige område, som landbruget jo er, havde givet blankt op uden at prøve den sidste udvej, der ligger i et mæglingsforslag, selvom den ene af parterne går imod. Han tog den sidste og yderste chance for at skabe fred, og det bør man ikke bebrejde ham, kun fordi resultatet blev negativt.

Jeg skal ikke omtale mæglingsforslagets enkeltheder; hvis det skal ske, må det ske i udvalget. Det er principperne, der mere interesserer. Lad mig da sige, at arbejdsgivernes forkastelse af mæglingsforslaget har overrasket ikke så lidt, særlig efter at det gennem Ritzau var meddelt, at landbrugets arbejdsgiveres formand, proprietær Ahm, har udtalt, at fra arbejdsgivernes side vil man ikke indvende noget imod, at forligsmandens forkastede mæglingsforslag ophøjes til lov, hvis nedsættelsen af arbejdstiden med en time om ugen slettes. Det vil altså sige, at arbejdsgiverne har bragt arbejdsfreden i landbruget i alvorlig fare

på et for Danmarks økonomi overordentlig uheldigt tidspunkt for at undgå en nedsættelse af den daglige arbejdstid med 10 minutter. Man hævder nu, at landbruget ikke kan tage en 10 minutters nedsættelse af arbejdstiden om dagen, uden at landbrugets arbejdsrytme bryder sammen, dyr og planter kan ikke blive passet, og økonomien bringes i fare. Mon man ikke skruer denne sag lovlig højt op? Må jeg minde om, at landbruget i 1946 gik med til at nedsætte arbejdstiden med 200 timer på et år, fra 2800 til 2600 arbejdstimer, uden derved at bringe erhvervet til sammenbrud. Forøvrigt har både Sverige og Norge en 48 timers arbejdsuge i gennemsnit for landarbejdere. For mig at se er landbrugets arbejdstidsspørgsmål på grund af en række uheldige omstændigheder blevet kørt ind i en blindgyde, og det må nu blive rigsdagens sag at køre det ud igen.

Mit parti mener som sagt, at vi bør ophøje mæglingsforslaget til lov. Dertil vil man måske sige, at man så netop tvinger arbejdsgiverne til at gå ind på den arbejdstidsforkortelse, som de er imod. Jeg må svare, at det er naturligvis rigtigt, men jeg kan ikke se, at problemstillingen bliver ændret ved at foretrække en tvungen voldgift, medmindre man da på forhånd går ud fra som givet, at en tvungen voldgift vil gå imod arbejdstidsforkortelsen. Går vi derimod ud fra, at en tvungen voldgift vil være upartisk, er risikoen for eller muligheden af — som man nu ser på det fra den ene eller den anden side —, risikoen for eller muligheden af en arbejdstidsforkortelse eller -nedsættelse lige, og når det er det faktiske forhold, bør man efter min mening foretrække en ophøjelse af mæglingsforslaget til lov. Da kan man overse, hvad det drejer sig om, og man udsætter sig ikke for ubehagelige overraskelser. Jeg kan ikke i øjeblikket se, om der skulle være en tredje mulighed for at opnå et for begge parter rimeligt resultat, men jeg går ud fra, at sagen skal i et udvalg, og så må vi der drøfte de problemer, der ligger for.

Regeringen og rigsdagen befinder sig i en tvangssituation, fordi der må findes en løsning, så arbejdsstandsning undgås. Når det er tilfældet, siger det sig selv, at en sådan sag bør være hævet over den almindelige politiske diskussion. Vi må i fællesskab søge at finde en løsning, der er antagelig for begge parter, hvis det er muligt, eller i hvert fald rimelig for begge parter. Jeg vil give tilsagn om et samarbejde, idet jeg dog fremhæver, at vi helst ser mæglingsforslaget